

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG 04-12-2013

De sporen van de Zwarte Ruiters (1)

Klinkt als een spannend jongensboek, maar heeft alles te maken met substantiële herinneringen aan een voormalige Maastrichtse brouwerij. Het merkwaardige is dat die sporen verspreid over heel Nederland zijn terug te vinden, maar in Maastricht zelf nou juist niet. Zelfs de naam die nieuw op het tot bewoning ingericht brouwerijgebouw was aangebracht is weer verdwenen, terwijl het tot woongebied omgetoverde gehele vroegere brouwerijcomplex (waar later nog Artifort was gevestigd) nu - zonder enig historisch besef - door het leven gaat met een - godbetert - nieuwe naam; De Blauwe Veste.

Op de prent: het grote brouwerijgebouw aan wat nu het Volksplein heet met daarvoor de voormalige directeurswoning, die in het aangrenzende tuinmuurtje nog altijd de stichtingssteen draagt. Het waren vier zonen van Johannes Henricus Rutten, die in 1883 de brouwerij onder de naam firma J.H. Rutten van de Gubbelstraat naar de St. Annalaan verplaatsten. Deze werd in 1893 omgezet naar N.V. Rutten's bierbrouwerij de Zwarte Ruiters.

(2013) Het voormalige brouwerijgebouw aan het Volksplein.

Vroegere directeurswoning aan de St. Annalaan.

Nieuwbouw 'DE BLAUWE VESTE' aan de Brouwersweg met instandhouding van de gevels van de oude fabriekshallen.

De zwarte Ruiter als brouwerij
en als N.V.

1893 werd N.V. De zwarte Ruiter opgericht. Ingebracht werd de uit 1883 stammende brouwerij van Rutten en tevens de Rotterdamse likeurstokerij met 27 koffiehuisen van Henri van der Wolk. Dat groeide weldra uit tot 70 koffiehuisen en proeflokalen in het gehele land met als opzet de afzet van het Maastrichts bier in het westen van het land te vergroten. Die exploitatie werd met het verplaatsen van het hoofdkantoor naar Rotterdam de kerntaak en zeker nadat de brouwerij in 1920 aan Heineken werd verkocht.

In 1923 kwam Heck er bij en komen we de op een nieuwe leest geschoeide proeflokalen tegen onder de namen Heck's en Ruteck's lunchrooms en cafetaria's.

Heineken exploiteerde de brouwerij in Maastricht nog tot begin jaren 50 als de Sint-Servatius Brouwerij.

!!! Attentie s. v. p. !!!

Welk inwoner van ROTTERDAM of vreemdeling, die onze stad bezocht, heeft zich niet geërgerd aan den alom bekenden wanstalligen Molen (bijgenaamd „De Peperbus”) aan het Slagveld! thans Stationsweg No. 1 te ROTTERDAM; deze is verdwenen en daarvoor staat in plaais een sierlijk Huis, genaamd: „Het Wapen van Maastricht”.

**ZATERDAG 11 MAART is daar
geopend het
Maastrichtsche Bierhuis met Vergunning.**

Aan 't oordeel van het publiek overgelaten, of prijs, qualiteit en localiteit kunnen wedijveren met het beste wat in ons land beslaat.

Allen tol een bezoek uitnoodigende, aanbevelend

F. VAN DER TOK

P.S. **BESTELKANTOOR** der **Stoombierbrouwerijen J. H. BUTTEN**,
Maastricht.

Vraagt **EUTTEN'S EXTRA STOUT**, 10 Cents per halve flesch.
Leest „**ANALYSE**” op de flesch.

De zwarte ruiter in Middelburg

Dam 33

Inmiddels omgeturnd naar 't Witte Paart

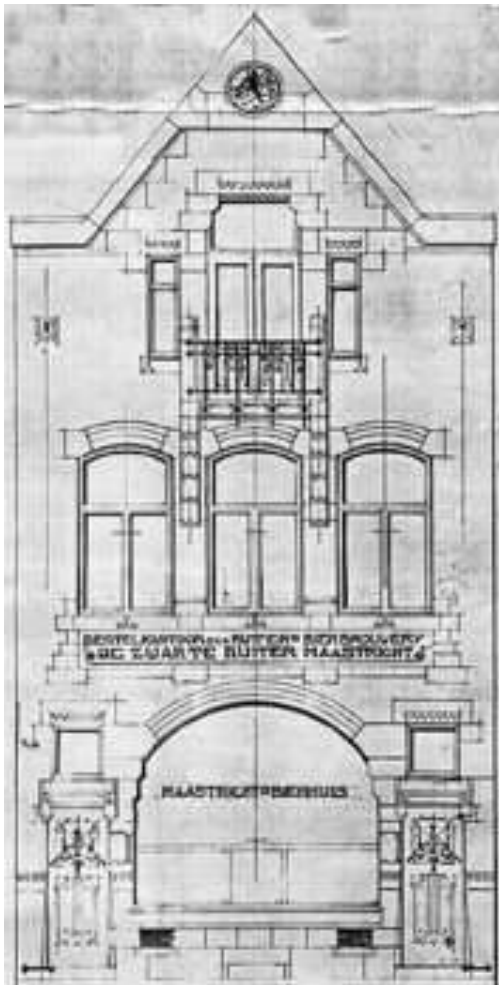
Verteld wordt dat het beeldje van een steigerend paard met ruiter op de schoorsteenmantel bij Henri, een van de zonen van J.H. Rutten, in 1893 model gestaan heeft voor het beeldmerk van de Zwarte Ruiters.

De zwarte ruiter in Den Haag

Grote Markt 27

Opschrift: **Bestelkantoor der Rutten's Bierbrouwerij De Zwarte Ruiters Maastricht**

Met de zwarte ruiter in top, alleen een beetje moeilijk te zien met die boom er voet.

De zwarte ruiter in Den Bosch.

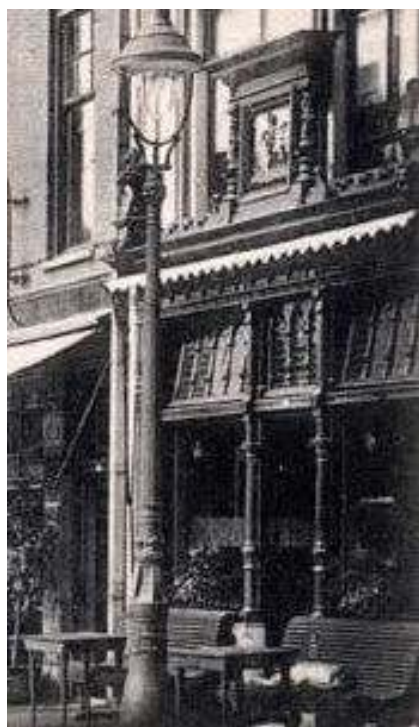
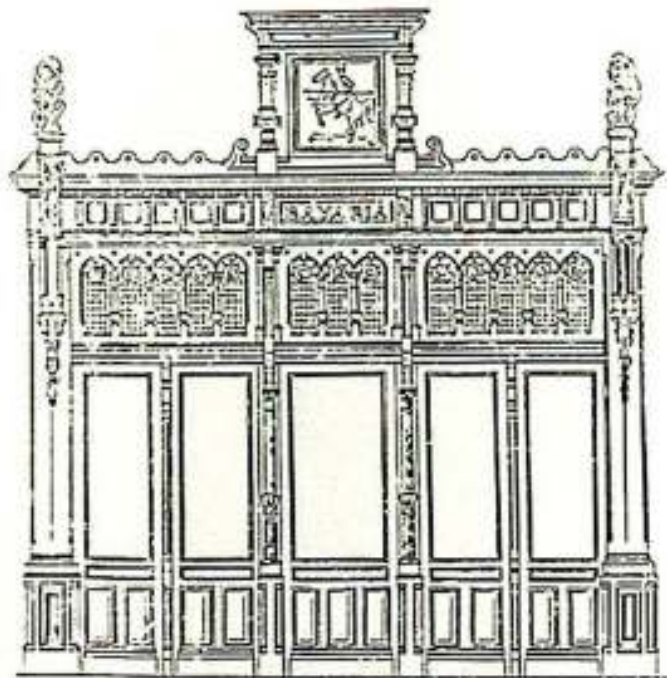
Vugtherstraat 119-121

Geen Zwarte Ruiters.

Wel opschrift: **Bestelkantoor der Rutten's
bierbrouwerij de Zwarte Ruiters Maastricht**

(ook op de hoek van Achter 't verguld harnas
was een bierhuis van Rutten)

De zwarte ruiter in Eindhoven.

Markt 13

Prentbriefkaart van 1915
Met de Bavaria-gevel, het café de Zwarte Ruiter, het latere White Horse dat - toen een berucht drugshol - in 1975 werd gesloopt.

1934. Brand in Het hof van Kleef met bij de buurman nog steeds de ruiter in de gevel.

Steen zou nu in een Eindhovens museum staan.

Wordt vervolgd.

